

Szerb Köztársaság

OKTATÁSI, TUDOMÁNYÜGYI ÉS TECHNOLÓGIAI FEJLESZTÉSI MINISZTERIUM
OKTATÁSI ÉS NEVELÉSI MINŐSÉGELLENŐRZŐ INTÉZET
VAJDASÁGI PEDAGÓGIAI INTÉZET

FELADATOK AZ ÁLTALÁNOS ISKOLAI OKTATÁS ÉS NEVELÉS ZÁRÓVIZSGÁJÁRA

a 2016/2017-es tanévben

TESZT

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOMBÓL

UTASÍTÁSOK

- A teszt **20** feladatot tartalmaz, a megoldásra szánt idő **120** perc.
- Figyelmesen olvasson el minden feladatot, értelmezze őket, majd gondolkodjon el a felkínált megoldáson (bekeretezés, összekötés, aláhúzás, kiegészítés és egyéb)!
- Írjon olvashatóan, ügyelve arra, hogy válaszai érthetőek legyenek, nyelvtani és helyesírási szempontból pedig pontosak!
- Azokban a feladatokban, amelyekben hozzáírnia, kiegészítenie kell a megadott szöveget, ne használjon rövidítéseket, hanem a kért fogalom teljes nevét írja ki (pl. magy. ny. helyett magyar nyelv; irod. helyett irodalom; ált. helyett általános). Ott engedélyezett a rövidítések használata, ahol a feladat erre utasít. A szófajtani és a mondattani elemzéseknél a tanult rövidítések elfogadhatók.
- A tesztet golyóstollal kell kitöltenie (csak a kidolgozásnál használhat ceruzát és törlőgumit).
- A golyóstollal leírt válaszokat már nem szabad javítania vagy áthúznia.
- A feladat jobb oldalán található négyzetbe ne írjon semmit! Ide írják majd a feladat átnézői a pontszámot. Erre és az utolsó oldalra se írjon!
- Amennyiben a feladatokkal előbb végez, csendben hagyja el a termet, hogy ne zavarjon másokat!

Sok sikert a munkához!

1. Figyelmesen olvasd el a verset!

Icipici fakatica,
 facipőbe' cicafoxi -
 ha a cicafoxi picu,
 vajon milyen icipici
 az a fakaticafoci?
 Ez a ti titkos tokotok?
 Ez a tiktakkoló titoktok?
 Mit taktikáztok?
 Mi okotok titkolni a tokotok?
 Ne már, nem ér!
 Na mér' nem ér?
 Ő mér' ne mérne?
 Mérd már, na! Mér' ne?

(Szabó T. Anna)

Karikázd be a **helyes állítások** előtti betűt!

- a) A szöveg stílusa humoros, játékos.
- b) A szöveg stílusa sötét, szomorú érzéseket kelt.
- c) A szöveg a lírai műnembe tartozik.
- d) A szöveg az epikai műnembe tartozik.

2. Figyelmesen olvasd el Kertész Imre Sorstalanság regényének szemelvényeit!

Mindenesetre, úgy tetszett, soká fekhettem így, s elvoltam, békésen, szelíden, kíváncsiság nélkül, türelemmel, itt, ahová tettek. Hideget, fájdalmat nem éreztem, s azt is inkább csak értelmem, semmint a bőröm közvetítette, hogy arcomat valami szúrós, hó és eső közti csapadék permezezi... Közvetlen mellettem ormótlan tárgy: egy facipő, másik oldalon meg az enyémhez hasonló ördögsapka, két hegyes tartozék - orr meg áll - közti üreges mélyedés - egy arc került látószögembe. Azon túl további fejek, tárgyak, testek - megértettem, a rakomány maradéka, hulladék... itt miképpen csinálják: gázzal-e, mint Auschwitzban, talán orvosságszer segédletével, amiről úgyszintén ott hallottam, esetleg golyóval, netalán máshogy, az ezer egyéb mód egyikével, melyhez az én ismereteim nem elegendők - nem sejtettem... szeretnék kicsit még élni ebben a szép koncentrációs táborban.

Karikázd be a **helyes állítások** előtti betűt!

- a) A szövegrészlet a II. világháború legnagyobb szörnyűségét idézi.
- b) A szövegrészlet egy vétkes börtönbeli életét mutatja be.
- c) A szövegrészlet a társadalom szegény rétegét mutatja be.
- d) A szövegrészlet egy koncentrációs táborban játszódik.

3. Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!

A világon mindenütt ugyanabban az időben jelent meg a Harry Potter legújabb, hatodik része. A *Harry Potter és a Félvér Herceg* című kötet várhatóan megdönt minden könyveladási csúcst. Csak Londonban az első 24 órában több mint 12 millió példány fogyott el belőle. A legnagyobb londoni könyvesbolt bejárata előtt éjfélkor háromszázezer jelmezbe öltözött Harry Potter-rajongó várta, hogy éjfél után az óra. New Yorkban szintén több ezer türelmetlen olvasó várta, hogy kézbe vehesse a legújabb kötetet. De ugyanez történt Japánban, Thaiföldön és Kínában is. A világsikerű sorozat szerzője, Joanne Rowling ebben az időpontban Angliában, az edinburgh-i kastélyban rendezett ünnepségen néhány lelkes ifjú olvasójával találkozott. Egy nemzetközi versenyen választották ki őket, és Rowling a kastély erre az alkalomra berendezett különtermében 10 perces felolvasást tartott nekik a művéből. A szerző az előző öt résszel és a könyveiből eddig elkészült három filmmel több mint 400 millió fontot keresett. Ezzel a mesés jövedelemmel megelőzi az angol királynőt is. A külföldi megjelenéssel egy időben Magyarországon is kapható volt a könyvsorozat legújabb része, igaz, egyelőre csak angolul. De még ebből is több mint 100 kötetet vettek meg a rajongók. A magyar fordítás várhatóan a jövő év elejére készül el.

1. Hanyadik darabja a sorozatnak a **Harry Potter és a Félvér Herceg** című könyv?

_____

2. Hol várta a legtöbb rajongó a könyv megjelenését? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A) Budapesten   B) Edinburghban   C) Londonban   D) New Yorkban

3. Karikázd be az egyetlen **HELYES** válasz betűjelét!

A fent olvasható cikk megjelenésekor...

- A) Egyedül az angol királynő keresett több pénzt, mint a szerző.
B) Magyarul is megvásárolható volt már a könyv.
C) Már leforgatták az előző öt könyv filmváltozatát.
D) Több mint száz példány kelt el a könyvből a budapesti könyvesboltban.

4. Olvasd el a szöveget, majd a szöveg alapján **teljes mondatokban** válaszolj a kérdésekre!

Gyermekkori szórakozások

A római gyermek életének javarészét ugyanúgy a játék töltötte ki, mint a maiakét.

A kisebb gyermekek nemre való tekintet nélkül homokoztak, házacsákat építettek, kockáztak, dióval vagy mogyoróval golyóztak. Nagy kedvvel hajtották a karikákat is, amelyekre sokszor csillogó díszeket vagy csengettyűket akasztottak. Nemtől függetlenül a gyerekek együtt labdáztak, golyóztak. Játszottak szembekötösdit is, melyben a bekötözött szemű játszótárs igyekezett elfogni az őt csúfondárosan ingerlő és botokkal piszkáló többieket, hogy azok kerüljenek helyette a kör közepére. „Rézlégy kergetés” volt ennek a játéknak a neve.

A fiúk egyik kedvelt játékszere volt a pörgettyű, egy csúcsos végű fadarab, melyet kezükkel sodortak meg úgy, hogy sokáig pörögjön. Mindig nagy mulatságot jelentett a kocsikázás. Készítettek nagyobb, két- vagy négykerekű kocsikat is, melyek elé kutyát, kecskét, sőt törpelovat fogtak a kamaszodó gyerekek, máskor saját maguk, vagy rabszolga-fiúcskák húzták azokat nagy ricsaj közepette. Valóságos kocsiversenyeket is rendeztek a „nagy” cirkuszi kocsiversenyek mintájára. A fiúk botokkal katonásdit is játszottak.

A kislányok szívesen babáztak Rómában is. Az ásatások folyamán sokszor kerültek elő az emberi testet elnagyoltan ábrázoló primitív agyagbabácskák, melyek között művészi szépséggel megmunkált, végtagokkal rendelkező babák is akadnak, úgyhogy már öltöztetni is lehetett őket.

(romaikor.hu)

- a) Mely játékokat játszották a fiúk?

- b) Honnan tudjuk, mivel játszottak a lányok?

---

5. A helyes tippet írd a sor végére!

1	2	X	Tipp
lőjjenek	lőjjenek	lőjjenek	.....
kézség	kézség	késség	.....
nénnye	nényje	nénje	.....
higye	higyje	higgye	.....

6. Az alábbi szövegben mindenhol *ly*-nal jelöltük a *j* hangot. Javítsd ki azokat a szavakat, melyeket *j* betűvel kell írni, és kijavítva írd a vonalra!

Anna a tavalyi biológiaversenyen igen lyó helyezést ért el. Amikor megtudta az eredményt, örömeben egy sikolyt is magába folytott. Tanárnőlye lyavaslatára hetekig folyamatosan készült a lyelentős eseményre. Még a helyi úlyságban is írtak róla.

j: _____

7. Keresd az oszlopokban a kakukktojást! Húzd alá a rosszul szótagolt szavakat, majd írd az oszlop alatti vonalra kijavítva!

a)	b)	c)
e-ről-tet	visz-szhang	ke-re-sett
é-ret-len	meggy-mag	kert-ész
ér-in-tett	szenny-víz	ke-res-tet

_____

_____

_____

8. Kösd az alábbi alaktani meghatározásokat a megfelelő szavakhoz!

szótó + képző + jel + rag

táblához

szótó + jel

olvasott

szótó + rag

kertészekkel

9. Az alábbi rokon értelmű szavak közül keresd ki a kakukktojást! Húzd alá!

táplálkozik, csámcsog, nyámog, zabál, kortyol, kosztol, eszik, rág, falatozik, étkezik

10. Csak egy ékezet a különbség, de a jelentés azonnal változik. Határozd meg a kiemelt szavak **szófaját!**

Apám vagyonát **felélem**. _____A sötétben elfogott a **félelem**. _____A láda fenekén kincsre **lelek**. _____**Lélek** nélkül nincs megbocsátás. _____

11. Határozd meg az alábbi mondatok fajtáját a beszélő szándéka szerint! Karikázd be a felkínált lehetőségek közül a helyeseket!

- a) Olvassátok el figyelmesen a feladatot!   felkiáltó   VAGY   felszólító
 b) Mindennap jártok úszni?   kérdő   VAGY   kijelentő
 c) Elmentek!   felkiáltó   VAGY   óhajtó

12. Írd a táblázat megfelelő rovatába az alábbi szavakat!

levél, öreg, koros, körte, idős, iránytű

Egyjelentésű	Többjelentésű	Rokon értelmű

13. Figyelmesen olvasd el a verset!

Élt a skót **Felföldön** egy holló.
 Szófukar volt, sőt: nagyothalló!
 Ha **jött egy** jó varjú,
 s szólt hozzá: „Hauvarjú?” –
 Annyit se vágott rá, hogy: „Helló!”

(Kovács András Ferenc)

1. Karikázd be a helyes választ! A kiemelt szavak **hangrendje**:

- a) magas
 b) mély
 c) vegyes

2. Írj a vonalra a versből **egy** vegyes hangrendű szót! _____

14. Figyelmesen tanulmányozd a szósort! Húzd alá azokat a szavakat, amelyek **kétszófajúak!**

ember, lakás, zár, vív, nyom, visz, ugrik, sír, merít, érzelem, ház, nyúl, robban, őz, nyílik

15. Melyik műből való a részlet? Írd a vonalra a szerző teljes nevét és a mű címét!

Volt egy ember, nagybajúszos.
 Mit csinált? Elment a kúthoz.
 De nem volt viz a vederbe,
 Kapta magát, telemerte.
 És vajon minek
 Merítette meg
 Azt a vedret?
 Tán a kertet
 Kéne meglocsolnia?
 Vagy ihatnék?... nem biz a.

Válassz az alábbi lehetőségek közül!

- Petőfi Sándor: Szülőföldemen
- Petőfi Sándor: Arany Lacinak
- Petőfi Sándor: János vitéz
- Arany János: Családi kör

Költő: _____

Mű címe: _____

16. Állapítsd meg az alábbi versrészlet rímképletét, és írd a vonalra! Nevezd meg a rímfajtát!

Az égi rónán ballag már a hold:
 Ezüstösek a tiszai hajók.
 Tüzeket raknak az égi tanyák,
 Hallgatják halkán a harmonikát.

Rímképlet: _____.

A rím fajtája: _____.

17. Figyelmesen olvasd el a szövegrészletet!

És vannak elszánt, vakmerő gazemberek az utolsó padokban, akik még feszítik a kritikus hangulatot. A kis Löbl lebújt a padok alá, négykézláb mászkál kényelmesen, körös-körül mászta az osztályt, és egyenként megfogta a lábunkat. A szemétláda gyanúsán mozog. Kökörccsin emelt hangon fejtegeti II. József érdemeit; hátulról meglöknek, egy hang sűg rekedten a fülembe „vigyázz, jön a pad alatt Löbl, már a negyedik pad alatt van!” Mindenki felhúzza a lábát a padra: a szájunk reszket a röhögéstől, kétségbeesetten próbálok figyelni, hogy másra tereljem a fantáziámat. Kökörccsin lelkesen magyarázza, milyen szép dolog volt II. Józseftől, hogy egy tollvonással visszavonta összes rendeleteit. Az anyja második Jóska! – mondja Eglmayer az utolsó percben hihetetlenül mély gyomorhangon.

Karikázd be a helyes állítás előtti betűt!

1. A szövegrészletnek lírai beszélője van.
2. A szövegrészletnek elbeszélője van.

18. Olvasd el az alábbi tartalmi összefoglalót!

A főhős özvegy anyjával él Nagyszalontán. A béresekkel együtt dolgozik, nem érezteti velük, hogy ő nemesi származású, ám rejtett álma, hogy a seregben harcoljon. Idősebb testvére Budán él a király udvarában, számára a külcsíny fontosabb mindennél. Magát családjától magasabbra tartja. Ezt érezteti akkor is, amikor hazalátogat, s mind anyjával, mind testvérével lekezelően bánt. A testvérek szócsatába keverednek egymással, a tettegességet az anya előzi meg. Amikor a főhőst sikerült kihozni a béketúrásából, egy malomkövel véletlenül agyonütött egy vitézt a bátyja emberei közül.

Egészítsd ki az alábbi mondatokat a hiányzó információkkal!

Az eredeti szöveg szerzője _____, a mű címe _____.

Ennek az irodalmi műnek a műfaja _____.

19. Figyeld meg az alábbi vers **formáját!** A cím első szava a költemény formáját nevezi meg. Mi lehet a teljes címe Markó Béla versének? Írd a vonalra a hiányzó szót!

_____ **Balázs hóemberéről**

Olvadni kezd a hóember a kertben,
és sorra felbukkan, mi benne volt,
előbb sovány kutya, aztán ügyetlen,
piros csőrű lúd, majd medúza-folt,

és lassan-lassan az is elszivárog
az éledező fűcsomók között,
ki tudja, hova lett, s most arra várok
én is talán, hogy ott lent egy tücsök

hegedűjén mégiscsak fennakadt
a fogyó lélek: vidám hópehely,
és nyáron majd ismét életre kel,

tücskök zenélnek, lepkék szállanak,
kutyák ugatnak, hangosabb a szó,
s nő a hóember, mint a hógolyó.

20. Figyelmesen olvasd el a verset!

„Trágár szavakat használ,
éppen ezért megintem!”
– üzenőmbé ezt írták,
bár nem igaz szerintem.
Hózentrágárt használlok,
az tartja a nadrágom,
de ha kell, csúnyán többé
nem beszélek, nem bánom.
Ha valaki felbosszant,
mostantól rúgom csendbe,
nevezem asztallapnak,
azt mondom rá, hogy **zsebtej**.
Meg hogy utolsó hörcsög,
kapja el a lasszómat,
az agyát szétbosszantom,
kőbön rúgom, azt jól van.
Az édes anyukája
egy katonai hunta,
és gólyatöcs az öccse,
buta csipa a húga.
Mégfognak és beírnak,
szigorúan rám néznek,
pedig csúnyát nem mondtam,
nem értem az egészszet.

(Lackfi János)

1. Karikázd be a helyes állítások előtti betűt!

- a) A lírai én egy kisfiú.
- b) A lírai én E/3. személyű.
- c) A lírai én a versnek egyszerre beszélője és megszólítottja.
- d) A szöveg stílusa humoros.

2. Nevezd meg a kiemelt szóképet a versben: _____

